

ВЪРХОВЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ
НА СЪЮЗА ПО ВЪПРОСИТЕ
НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И
ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ

Брюксел, 10.7.2017 г.
JOIN(2017) 24 final

ANNEX 1

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

**съвместно предложение за
РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА**

**за позиция на Съюза в рамките на Съвета за сътрудничество, създаден от
Споразумението за партньорство и сътрудничество между Европейските
общности и техните държави членки, от една страна, и Република Армения, от
друга страна**

ПРЕПОРЪКА № XX/2017 НА СЪВЕТА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО ЕС—АРМЕНИЯ
от [ДЕН МЕСЕЦ 2017 г.]

относно приоритетите на партньорството между ЕС и Армения

СЪВЕТЪТ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО ЕС—АРМЕНИЯ,

като взе предвид Споразумението за партньорство и сътрудничество между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Република Армения, от друга страна, и по-специално член 78 от него,

като има предвид, че:

(1) Споразумението за партньорство и сътрудничество между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Армения, от друга страна (наричано по-нататък „Споразумението за партньорство и сътрудничество“), беше подписано на 22 април 1996 г. и влезе в сила на 1 юли 1999 г.

(2) Съгласно член 95 от Споразумението за партньорство и сътрудничество страните трябва да предприемат всички общи или специални мерки, необходими за изпълнение на задълженията им по Споразумението, и да следят за постигането на целите, определени в него.

(3) Прегледът на европейската политика за съседство откри нов етап в отношенията с партньорите, позволяващ по-голяма ангажираност и от двете страни.

(4) ЕС и Армения искат да консолидират своето партньорство, като одобрят набор от приоритети за периода 2017—2020 г. с цел да подкрепят и подсилят устойчивостта и стабилността на Армения.

(5) С оглед на това страните по Споразумението за партньорство и сътрудничество постигнаха съгласие по текста на приоритетите на партньорството между ЕС и Армения, с които ще се допринесе за изпълнението на Споразумението за партньорство и сътрудничество между ЕС и Армения, като сътрудничеството се съсредоточи върху съвместно определените споделени интереси,

РЕШИ:

Член 1

Съветът за сътрудничество приема приоритетите на партньорството между ЕС и Армения, изложени в приложението.

Член 2

Настоящата препоръка влиза в сила на датата на приемането ѝ.

Съставено в Брюксел на [ден месец 2017 г.]

За Съвета за сътрудничество

Председател

* * *

ПРИЛОЖЕНИЕ

ПРИОРИТЕТИ НА ПАРТНЬОРСТВОТО

МЕЖДУ

ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

И

АРМЕНИЯ

I. Контекст

Споразумението за партньорство и сътрудничество между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Армения, от друга страна (наричано по-нататък „Споразумението за партньорство и сътрудничество“), беше подписано на 22 април 1996 г. и влезе в сила на 1 юли 1999 г. На 6 февруари 2017 г. ЕС и Армения приключиха преговорите относно **всеобхватно и засилено споразумение за партньорство (СЕРА)**, чийто текст е в процес на финализиране с цел подписването му. **Приоритетите на партньорството между ЕС и Армения** целят да улеснят осъществяването на сътрудничество между партньорите, включително в контекста на новото споразумение. Приоритетите на партньорството имат за цел да се укрепят отношенията между ЕС и Армения и да се насърчат универсалните ценности, както и стабилността, устойчивостта, сигурността и просперитетът, основани на демокрацията, правата на човека, върховенството на закона, устойчивия икономически растеж и откритостта. Те са в съответствие с приоритетите, определени от **Република Армения** и ЕС, включително залегналите в прегледа на **европейската политика за съседство (ЕПС)**¹. Приоритетите на партньорството следват принципите на диференциация и съвместна отговорност и произтичат от четирите приоритета², договорени съвместно през 2015 г. на **срещата на върха** на Източното партньорство в **Рига**, които бяха потвърдени от двете страни по време на последната среща на министрите на външните работи на Източното партньорство и ЕС през май 2016 г. като насочваща рамка за бъдещата работа. На последно място, приоритетите на партньорството са също така в съответствие с **целите за устойчиво развитие за 2030 г. и Парижкото споразумение от 2015 г.**, както и с ангажиментите по тях по въпроси на икономическата, екологичната и социалната устойчивост и изменението на климата.

ЕС и Армения споделят общи **интереси и ценности**, особено с оглед на ангажимента на Армения в областта на икономическите и политическите реформи, както и в регионалното сътрудничество, включително в рамката на Източното партньорство. **Новото всеобхватно споразумение ще поднови и формира правното основание за двустранните отношения** и този импулс трябва да се използва за укрепване на отношенията между ЕС и Армения, в това число чрез съгласуване на приоритетите на партньорството. Тази нова всеобхватна рамка и приоритетните области на сътрудничество ще се основават на **взаимния интерес** за засилване на нашата ангажираност, като се вземат под внимание и други международни задължения на ЕС и Армения.

Приоритетите на партньорството се основават на миналото плодотворно сътрудничество, включително в контекста на изпълнението на **плана за действие в рамките на ЕПС**, който те ще заменят. Тези приоритети на партньорството следва да оформят дневния ред за редовни срещи за политически диалог и диалог по сектори, както е определено в новото

¹ JOIN(2015) 50 final от 18.11.2015 г.

² Вж. четирите заглавия в част II. Приоритети.

споразумение, което ще бъде също така рамка за изпълнението и мониторинга на приоритетите.

Бъдещото финансово сътрудничество и програмиране между ЕС и Армения, а именно следващата единна рамка за подкрепа за Армения за периода 2017—2020 г., ще се основава на тези приоритети на партньорството.

II. Приоритети

Приоритетите на партньорството отразяват **общите интереси** и се съсредоточават върху области, в които сътрудничеството е от взаимна полза. Армения и ЕС ще продължат да преследват основните цели на подкрепата за регионалната стабилност въз основа на **обща ценности** и силни ангажименти по отношение на демокрацията и правата на човека. Гражданското общество играе важна роля в контекста на Източното партньорство и ЕС и Армения допълнително ще улеснят участието му в изпълнението на тези приоритети. **Икономическото сътрудничество** по пътя към устойчив **растеж** е област, в която взаимният интерес е силен и където ще проучим всички възможности за подобряване на бизнес средата. За постигането на по-бърз и по-приобщаващ растеж са необходими укрепване на подходящите умения и човешкия капитал в публичните институции, допълнително подобряване на управлението и по-добри връзки между инфраструктурите. Разрешаването на тези проблеми ще създаде благоприятни условия за по-тясно сътрудничество в ключови сектори, както и за повишена мобилност, което е от **полза за гражданите** и на ЕС, и на Армения. Приоритетите са взаимосвързани и се подсилват взаимно. Всяка приоритетна тема включва няколко елемента, чрез **мултидисциплинарен** и **хоризонтален подход**, който е необходим за постигането на целта. Това включва съвместно активно участие в многостранни форуми за сътрудничество, включително в рамките на Източното партньорство.

1. Укрепване на институциите и доброто управление

ЕС и Армения са ангажирани да си сътрудничат по-тясно с цел насърчаване на **правата на човека** и **принципите на правовата държава**, както и на **основните свободи**. Те ще работят съвместно за постоянно подобряване на публичната администрация, доброто управление и съдебната система в Армения, за засилване на борбата с корупцията и за укрепване на гражданското общество. **Равенството между половете** и **екологичните и социалните въпроси** ще бъдат включени във всички области.

Акцентът ще бъде поставен върху въвеждането и прилагането на съответното законодателство, включително на **новата конституция**. От проведените на 2 април 2017 г. парламентарни избори се прилага **избирателната реформа, договорена през септември 2016 г.** на основата на, *inter alia*, препоръките на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) и нейното Бюро за демократични институции и права на човека. Страните ще се стремят и към по-нататъшно развитие на **благоприятна среда за гражданското общество, в т.ч. организациите на социалните партньори**, и неговото участие в процеса на вземане на решения. С гражданското общество бяха проведени консултации относно определянето на тези приоритети на партньорството и то също ще играе важна роля, като допринася за мониторинга на тяхното изпълнение.

Страните ще увеличат усилията си за **реформа на публичната администрация**, включително на местните органи и **правоприлагащите органи**. Особено значение ще бъде отдадено на принципите на правовата държава, насърчаването на независимостта на съдебната власт, достъпа до правосъдие и правото на справедлив процес. Тази реформа ще започне със стратегическа рамка за реформа на публичната администрация. Целта на сътрудничеството ни е да се подобрят отчетността и ефективността на правителството посредством модерно и съобразено с равенството между половете управление на човешките ресурси, както и чрез широко използване на **електронното управление**, включително в сектора на здравеопазването. Развитието на политиката и нейната оценка ще се основават на ясни доказателства, предоставени, наред с другото, от висококачествени статистически услуги.

Борбата с корупцията ще бъде в центъра на административната реформа и усилията на страната за укрепване на принципите на правовата държава. Сътрудничеството ще се съсредоточи върху укрепването на органите за борба с корупцията и върху преразглеждането на законодателството, по-специално на системата за възлагане на обществени поръчки, на системата за деклариране на имуществено състояние, за да се гарантира правилното ѝ прилагане, както и на управлението на публични функции, където икономическите и други интереси са най-високи (поръчки, митници, разрешителни), с оглед осигуряване на високи етични стандарти и предотвратяване на конфликт на интереси. Страните ще осъществяват помощта в съответствие с принципите на добро финансово управление и ще си сътрудничат в защитата на финансовите интереси на ЕС и Армения в съответствие със съответните разпоредби на СЕРА.

Сътрудничеството в сектора на сигурността ще се стреми да увеличи отчетността на операторите и да разреши общите проблеми на сигурността в областта на борбата срещу организираната престъпност, наркотиците и тероризма, включително финансирането на тероризма и изпирането на пари, чрез средства, които зачитат разпоредбите в сферата на правосъдието, свободата и сигурността, установени в различните споразумения, уреждащи отношенията между ЕС и Армения. По-нататъшното модернизиране на управлението на границите ще допринесе както за сигурността на страната и на региона, така и за икономическото развитие посредством улесняване на законния обмен. Страните ще си сътрудничат и в областта на отнемането на незаконно придобито имущество чрез подобряване на правната рамка на Армения и създаване на пълноправна служба за отнемане на активи.

2. Икономическо развитие и пазарни възможности

Общата цел на страните е устойчиво и приобщаващо икономическо развитие на Армения. Устойчивият растеж изисква стабилни икономически политики, които да гарантират макроикономическата и финансовата стабилност. Това следва да включва постоянен ангажимент за устойчиви бюджетни политики и същевременно запазване на капитала и социалните разходи и консолидиране на

буфери срещу външни шокове. **Управлението на публичните финанси** (което е важен елемент както за управлението и демокрацията, така и за икономическото развитие) ще се придържа към принципите на най-добрите международни практики. Банковият надзор ще бъде допълнително укрепен в съответствие с международните стандарти и най-добрите практики с цел повишаване на стабилността и устойчивостта на финансовия сектор. Модернизацията и реформите в митническата и данъчната администрация, включително и в рамките на международното сътрудничество и засилването на борбата с измамите, ще допринесат за увеличаване на събираемостта на приходите.

Подобрената бизнес среда е основно условие за икономическо развитие. Вниманието в това отношение ще бъде насочено главно към по-нататъшното опростяване на административните процедури и намаляване на административните разходи, към подобряването на достъпа до финансиране за малките и средните предприятия (МСП) в един стабилен и диверсифициран финансов пазар, както и към укрепването на защитата и прилагането на правата на собственост. Създаването на силни организации за подкрепа на бизнеса и стопански сдружения ще помогне на стопанските субекти да използват новите възможности и ще увеличи влиянието им върху изготвянето на икономическата политика. ЕС и Армения ще се стремят да засилят способността на арменските предприятия да участват в международните вериги на стойността, включващи икономически оператори както от ЕС, така и от Армения, което ще стимулира трансфера на технологии и знания. Ролята на организациите за подкрепа на бизнеса в това отношение е от основно значение и подкрепата на ЕС за свързване на арменските и европейските предприятия може да доведе до увеличаване на усилията на национално равнище. Арменското участие в международните вериги на стойността може да включва преки чуждестранни инвестиции, както и да бъде засилено и ускорено чрез такива инвестиции, като те могат да допринесат за изграждане и укрепване на местните умения и компетенции. За тази цел е от съществено значение да се подобри инвестиционната рамка чрез повишаване на нейната прозрачност, надеждност и ефективност. Инвестиционната среда, подпомагаща бизнеса, предполага и ефективна конкуренция на пазарите за продукти и услуги, гарантирана от силен и независим орган по конкуренцията, действащ съобразно най-високите етични стандарти, с достъп до ефективен механизъм за прилагане на антитръстовото законодателство и ефективна защита на правата върху интелектуална собственост. Включването на улеснени условия за стопанска дейност във всички политики ще бъде от основно значение за стимулирането на растежа. За да се гарантира, че икономическото развитие е приобщаващо, и за да се допринесе за подобряване на благоденствието на всички арменски граждани, са необходими съвременни социални политики и политики за заетостта. Това включва наличието на подходящи институции, които да гарантират ефективен контрол на условията на работа, включително здравословните и безопасни условия на труд.

Важно е да се приложат цялостната стратегия за развитие на Армения, както и специфичните секторни стратегии (стратегията за МСП и препоръките от оценката на Small Business Act, стратегията за насърчаване на износа, развитието

на селските райони и др.), за да се участва активно в програмите на ЕС за МСП (COSME) и програмата за научни изследвания и иновации („Хоризонт 2020“), както и да се модернизират регулаторната и инфраструктурната среда на информационните и комуникационните технологии (ИКТ), като пълноценно се използва подкрепата на ЕС в тези области.

Насърчаването на **цифровата икономика**, включително чрез сближаване на цифровата среда на Армения с цифровия единен пазар на ЕС, ще бъде от значение за модернизиранието на икономиката и обществото на Армения.

Мониторингът на изпълнението на тези стратегии следва да включва публично-частен диалог и консултация със съответните организации на гражданското общество, включително с организациите на социалните партньори.

Екологичната икономика предлага важна възможност за растеж за устойчивото развитие. **Въпросите, свързани с околната среда, включително изменението на климата, ще бъдат интегрирани** във всички съответни политики.

ЕС и Армения са установили ефективно сътрудничество в областта на **селското стопанство, регионалното развитие и развитието на селските райони** с цел насърчаване на развитието на групи от селскостопански производители и на вериги на добавена стойност в Армения. Макар селското стопанство и производството на селскостопанска продукция за собствено потребление да предоставят възможности за продоволствената сигурност и неформалната заетост, е важно да се продължи развитието на конкурентоспособността на сектора, включително чрез изграждане на капацитет и чрез достъп до финансиране. Въз основа на вече постигнатите резултати и в координация с реформата на публичната администрация на всички равнища страните ще продължат да укрепват икономическото, социалното и териториалното сближаване **във всички региони**.

3. Свързаност, енергийна ефективност, околна среда и действия по климата

Държава без излаз на море, Армения трябва да преодолява предизвикателствата, свързани с нейната свързаност. Също така някои райони в страната страдат от своята отдалеченост и ограничени връзки с центровете на икономическа, политическа и социална дейност. Сътрудничеството с ЕС и други държави от Източното партньорство в горепосочените области, по-конкретно с Грузия, може да допринесе за намаляване на последиците от географското положение на страната.

Потенциалът за растеж на Армения ще бъде подсилен чрез подобряване на бизнес възможностите, транспорта, логистиката и връзките на веригите на стойността, за което ще допринесе и подобряването на вътрешната и трансграничната свързаност. Сухоземният, железопътният и въздушният

транспорт са основните видове транспорт в Армения. Тъй като основните търговски партньори на Армения са ЕС, Русия и Китай, товарите обикновено се прехвърлят чрез железопътни фериботни услуги от грузински пристанища. Страните ще си сътрудничат в разработването на бързи процедури за митническо оформяне по границите, тъй като те са от основно значение за избягването на скъпоструващи забавяния при всички видове транспорт.

Страните ще си сътрудничат и в рамките на **разширената основна трансевропейска транспортна мрежа (TEN-T)** въз основа на ясно приоритизиране, за да подобрят достъпа на Армения до международните пазари. Сътрудничеството относно безопасността на движението по пътищата, което обхваща аспекти на инфраструктурата и политиката, също ще бъде насърчавано. Инвестициите в инфраструктурата следва да бъдат съобразени с околната среда и изменението на климата.

За да се осигурят ефективни връзки и пазарно развитие отвъд непосредствените съседи, е важно да се продължи реформата на гражданското въздухоплаване, която в крайна сметка ще доведе до сключването на **споразумение в областта на въздухоплаването с ЕС**.

Доброто управление на околната среда (по-специално използването на стратегическата оценка на въздействието върху околната среда и стратегическата оценка на въздействието, достъпът до информация за околната среда и до правосъдие по въпросите на околната среда) и **интегрирането на дейностите по околната среда и по климата в съответните области на политиката** ще създадат солидна база за устойчиво развитие. Ангажиментите в областта на околната среда, включени в новото споразумение, ще бъдат в основата на необходимите реформи. По-голямата **енергийна ефективност** ще генерира бързи, значителни и устойчиви икономии, като същевременно ще увеличи напредъка на **прехода** към нисковъглеродни емисии и устойчива на изменението на климата икономика; в жилищния сектор такива дейности могат да се свържат с работата на Конвента на кметовете. Необходимо е осигуряването на високо равнище на ядрена безопасност: стандартите на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) и стандартите и практиките на ЕС, посочени в СЕРА, трябва да послужат като основа за това.

Надеждните енергийни доставки на достъпни цени са необходимо условие за функционирането на едно модерно общество и ограничаването на тяхното въздействие върху околната среда и климата е предпоставка за неговата устойчивост. Подобряването на енергийната ефективност и ефективното използване на ресурсите, включително в жилищния сектор, както и увеличеното използване на енергия от възобновяеми източници ще допринесат за постигането на тази цел чрез прилагането на най-съвременните достижения на законодателството в областта на енергийната ефективност, възобновяемите енергийни източници и пазара на електроенергия. Тези цели биха могли също така да бъдат преследвани чрез процедурите за обществени поръчки за услуги и инфраструктура.

Енергийната сигурност може да бъде увеличена и чрез подобряване и увеличаване на връзките със съседните държави. Продължаването на активното участие на Армения в многостранното сътрудничество в рамките на Източното партньорство ще бъде от съществено значение за определяне на проектите от общ интерес, които биха могли да се ползват от финансова подкрепа от ЕС. Продължаването на усилията за гарантиране на високо ниво на ядрена безопасност въз основа на стандартите на МААЕ и на стандартите и практиките на ЕС, посочени в СЕРА, подобряването на енергийната ефективност и насърчаването на енергията от възобновяеми източници с ясно приоритизиране на инвестициите са от ключово значение за гарантирането на енергийната безопасност и сигурност в Армения.

На последно място, затварянето и безопасното извеждане от експлоатация на атомната електроцентрала в Медзамор (MNPP), както и ранното приемане на пътна карта/план за действие за тази цел остават ключова цел, като се има предвид необходимостта от замяната на тази електроцентрала с нов капацитет, за да се гарантират енергийната сигурност на Армения и създаването на условия за устойчиво развитие.

4. Мобилност и контакти между хората

Страните ще си сътрудничат с цел улесняване на мобилността на своите граждани, разширяване на обхвата на контактите между хората чрез целенасочени действия, включително за младежите, студентите, научните изследователи, дейците на изкуството и културата и представителите на деловите среди. ЕС отчита значението на искането на Армения за започване на диалог за либерализиране на визовия режим. ЕС възнамерява да обмисли в подходящия момент започването на такъв диалог.

Управлението на миграционните потоци ще се основава на Споразумението за визови облекчения/обратно приемане. ЕС признава ролята на Армения при настаняването на бежанци от Сирия, която роля я превръща в страна, за която се допуска подпомагане от Регионалния доверителен фонд на ЕС в отговор на кризата в Сирия³.

За посрещане на предизвикателствата на глобалния пазар е необходим солиден пакет от умения на всички равнища, било то в предприятията или в публичната администрация. **Предучилищното, основното, средното и висшето образование, професионалното образование и обучение**, както и сътрудничеството между системите на образование и обучение и предприятията трябва да бъдат укрепени, за да дадат те своя пълен принос за развитието на тези умения. Особено внимание ще бъде обърнато на научните изследвания и **иновациите** вследствие на асоциирането на Армения към програмата „Хоризонт 2020“.

³ Решение на Комисията С(2014) 9615 от 10 декември 2014 г. относно създаването на регионален доверителен фонд на ЕС в отговор на кризата в Сирия (фонда „Мадад“).